

ВЪПРОСИ НА СЪВРЕМЕННИЯ БЪЛГАРСКИ КНИЖОВЕН ЕЗИК И НЕГОВАТА ИСТОРИЯ

КАТЯ ЧАРАЛОЗОВА

ИНСТИТУТ ЗА БЪЛГАРСКИ ЕЗИК „ПРОФ. ЛЮБОМИР АНДРЕЙЧИН“
ПРИ БЪЛГАРСКАТА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ
charalozova@abv.bg

Кн. 3 за 2020 г. на списание „Български език“ е посветена на 110-годишнината от рождението на проф. Любомир Андрейчин, един от най-видните български езиковеди. Във връзка с това в първия материал обзорно се представят някои от приносите на учения за изследване на граматичните категории на българския глагол, за развитие на правописната теория и за нормативното устройство на българския правопис, както и в областта на историята на новобългарския книжовен език.

Статията на Лилия Илиева и Галина Никодимова „Константин Петкович и българското езикознание“ поставя акцент върху възгледите на К. Петкович за българския език, посочени в бележките му към неговия руски превод на труда на Франц Миклошич *Lautlehre der Bulgarischen Sprache*. Петкович набелязва основните особености на българските диалекти, очертава българската езикова територия и прави сравнения между граматични форми от българския, новогръцкия и румънския език.

В статията на Надка Николова „Преводът на Анастас Гранитски „За търговско писмописание“ от 1858 г.: уводни бележки“ се разглежда част от превода на български език на „Търговско ръководство“ (1858 г.) от Константинос Мелас. Изтъква се ролята на превода за рецепцията на Балканите на образци за делова кореспонденция от европейското Средиземно море. Изказва се хипотезата, че тя оказва влияние върху българския език на различни нива: правописно-езиково, стилистично и жанрово оформление, както и по отношение на терминологията.

Катя Чаралозова се спира на „Кодификацията на пунктуационните норми в правописните речници и ръководствата по правопис, издадени през двайсетте години на ХХ в.“. Разглеждат се правилата за писане на пунктуационните знаци, като се анализира състоянието на кодификацията от началото на ХХ в., сравнено и със съвременната кодификация. Потвърждава се тезата за непрекъснатостта на процеса на кодификацията.

Работата на Руска Станчева „За нормативната граматика“ представя разликите между описателната и нормативната граматика. Изведени са теоретичните предпоставки на съвременната нормативна граматика и принципите, върху които се основава нормативното описание.

Татяна Александрова и Жанета Златева разглеждат „Един фрагмент от процеса на преконфигуриране на дублетността в българския книжовен език (върху съществителните *пожертвование* и *пожертвувание*; *самопожертвование*; *себепожертвование*)“. Изследва се динамиката на кодификацията и факторите за установяване на нормативния статус на тази група съществителни имена.

Божидар Питев в статията си „Семантични особености на християнската богословска терминология“ разглежда спецификата на християнската богословска терминология в семантичен план и предлага класификационен и теоретико-методологичен модел за нейния анализ.

В статията на Христиана Кръстева „Сравнение на прозодичните особености на клитичния комплекс в съобщителни и въпросителни изречения в българския език“ се проследяват прозодичните и интонационни характеристики на тези изречения от гледна точка на клитичния комплекс.

✉ Доц. д-р Катя Чаралозова
Секция за съвременен български език
Институт за български език „Проф. Л. Андрейчин“
при Българската академия на науките
бул. „Шипченски проход“ 52, бл. 17, 1113 София, България